

elte | ppk

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet**

LEMORZSOLÓDÁS AZ ISKOLAI KÖTŐDÉS TÜKRÉBEN

Szabó Lilla, Széll Krisztián, Paksi Borbála, Fehérvári Anikó

ONK, PÉCS, 2019. november 7-9.

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Vázlat

- Az iskolai kötődés jelentősége
- Iskolai kötődés és lemorzsolódás
- Kutatási kérdések
- Minta és mérőeszköz
- Eredmények és következtetések
- Konklúzió

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében. A projekt szakmai vezetője: Szivák Judit, mérés, értékelés vezetője: Fehérvári Anikó. Közreműködők: Lénárd Sándor, Magyar Éva, Paksi Borbála, Rapos Nóra, Szabó Lilla, Széll Krisztián, Tókos Katalin

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Az iskolai kötődés jelentősége

- Pozitív érzelmi viszonyulás, melyet a személyes kapcsolatok jellege, az iskolai tevékenységekhez való viszony, valamint az iskolában mint fizikai környezetben megélt komfortérzés vagy annak hiánya határoz meg (Szabó & Virányi, 2011)
- Az iskolai kötődés összefüggése tanulmányi teljesítménnyel (Oelsner et al., 2011; Bond et al., 2007) és egyes tanulást befolyásoló viselkedésbeli, személyiségbeli jellemzőkkel, például teljesítménymotiváció, énhatékonyság, szabálykövetés (Szabó et al., 2015), viselkedés (Catalano et al., 2004; Lucktong et al., 2017), affiliációs szükséglet (Hill & Werner, 2006)
- Jelzőfunkció (Szabó & Virányi, 2011)

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Iskolai kötődés és lemorzsolódás

- Az iskolai kötődés a lemorzsolódás egyéni és intézményi szinten azonosítható okaival is összefügg (Lyche, 2010):
 - Tanulmányi és társas elköteleződés (bevonódás)
 - Iskolai (pedagógiai) gyakorlatok
- Támogató, biztonságot jelentő tanulási környezet, törődő tanulói közösség, közeli pedagógus-diák kapcsolat (Rumberger & Lim, 2008)

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Kutatási kérdések

1. Mi jellemzi a vizsgálatba bevont 7. évfolyamos tanulókat az iskolai kötődés szempontjából? Az iskolai kötődés mely faktorai azonosíthatók a mintán?
2. Mutat-e összefüggést az iskolához való kötődés mértéke a tanulói teljesítménnyel (OKM szövegértés és matematika eredmény, tanulói átlag)?
3. Mutat-e összefüggést az iskolához való kötődés mértéke a lemorzsolódási mutatóval?

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Minta

- 71 magyarországi általános iskola 7. évfolyamos tanulói

Régió	Tanulók száma
Budapest	662
Borsod-Abaúj-Zemplén	586
Nyugat-Magyarország	719
Összesen	1967

- Online adatfelvétel 2018 őszén

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Mérőeszköz

- Iskolai kötődés kérdőív (Szabó & Virányi, 2010):
 - Az iskolai kötődés öt területét vizsgálja: iskola iránt érzett általános attitűd, tanárokhoz, tantárgyakhoz, kortársakhoz és az iskolai környezethez való viszony
 - 20 kérdőívtétel
 - Négyfokú Likert skála (1 – egyáltalán nem jellemző, 4 – teljes mértékben jellemző)
- Országos adatbázisok (KIR-STAT, OKM) adatai
- Tanulói háttér adatok

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Az Iskolai kötődés kérdőív (Szabó és Virányi, 2010) struktúrája és megbízhatósága

- Négyfaktoros mintázat (5 kérdőívtétel kihagyásával):
 1. Kortársakhoz való viszony (például „Jól érzem magam az osztálytársaim között.”)
 2. Iskolaelutasítás (például „Úgy gondolom, az iskolába járás időpocsékolás.”)
 3. Iskolaelfogadás (például „Rossz lenne, ha nem járhatnék iskolába.”)
 4. Tanárokhoz és tantárgyakhoz való viszony (például „Szívesebben jövök iskolába, ha olyan tanárral lesz órám, akit kedvelek.”)
- KMO= 0,86; a Bartlett-teszt értéke= 6532,94 ($p < 0,001$)

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

- A komponensek magyarázóereje:

Komponens	Sajátérték	Variancia (%)	Kumulatív %
1. Kortársakhoz való viszony	2,26	15,09	15,09
2. Iskolaelutasítás	2,20	14,64	29,72
3. Iskolaelfogadás	2,08	13,86	43,58
4. Tanárokhoz és tantárgyakhoz való viszony	1,95	12,98	56,57

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

- Az egyes faktorok és a teljes skála reliabilitása
(a faktorstruktúra kialakítása után)

Faktor	A Cronbach- α értékei faktoronként	A Cronbach- α értéke a teljes skálán
1. Kortársakhoz való viszony	0,725	0,818
2. Iskolaelutasítás	0,724	
3. Iskolaelfogadás	0,707	
4. Tanárokhoz és tantárgyakhoz való viszony	0,664	

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

A tanulók iskolai kötődésének jellemzése

- Az iskolai kötődés kérdőív eredményei a teljes mintán

Faktorok és összérték	Átlag	Szórás
Kortársakhoz való viszony	3,35	0,61
Iskolaelutasítás	2,75	0,73
Iskolaelfogadás	2,43	0,76
Tanárokhoz és tantárgyakhoz való viszony	2,91	0,66
Iskolai kötődés – összpontszám	2,87	0,50

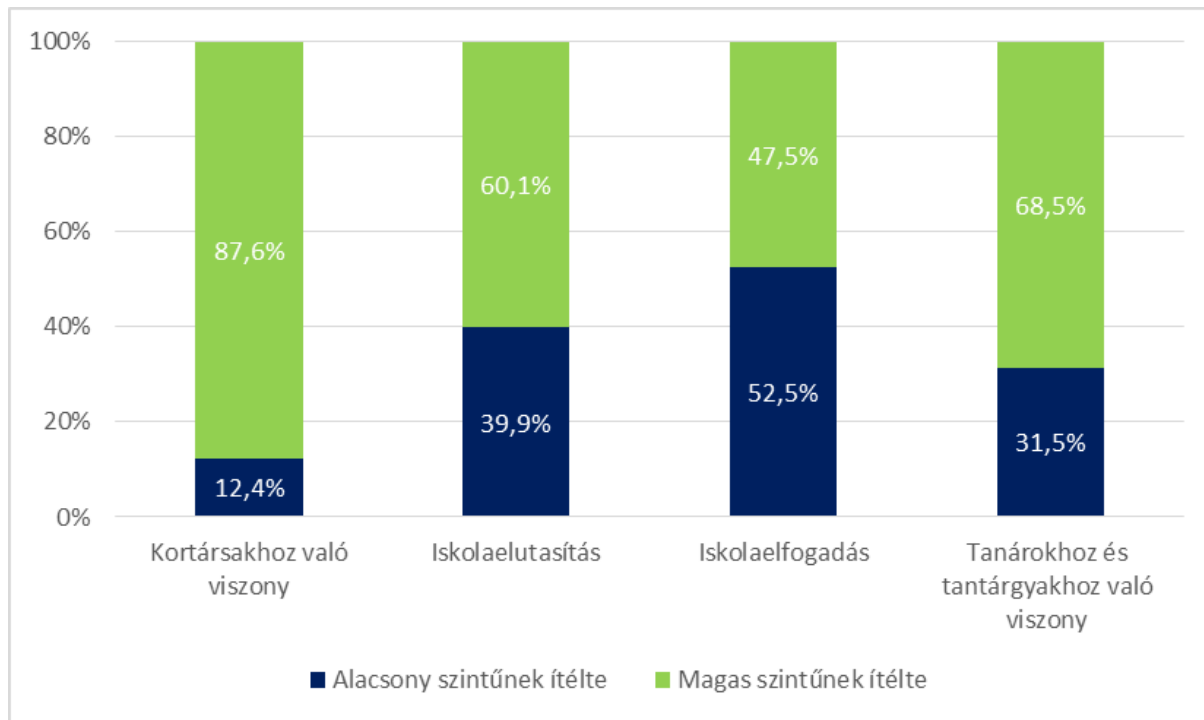

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

- Az iskolai kötődés kérdőív eredményei faktoronként

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Az iskolai kötődés és tanulmányi teljesítmény kapcsolata

	OKM matematika teszt pontszámok átlaga az osztályban	OKM szövegértés teszt pontszámok átlaga az osztályban	Előző év végi bizonyítvány átlaga
Kortársakhoz való viszony	0,07**	0,11**	0,16**
Iskolaelutasítás	n.s.	n.s.	0,12**
Iskolaelfogadás	n.s.	n.s.	0,05*
Tanárokhoz és tantárgyakhoz való viszony	0,05*	0,06*	0,16**
Iskolai kötődés - összpontszám	n.s.	n.s.	0,16**

* $p < 0,05$

** $p < 0,001$

elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Az iskolai kötődés és lemorzsolódás kapcsolata

- Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók százalékos aránya a 7. évfolyamban mint mutató
- Sem a teljes kérdőíven elért összpontszám, sem az egyes faktorok összpontszáma nem mutat összefüggést a lemorzsolódási mutatóval

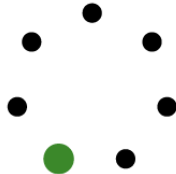
elte | ppk

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet

Támogató: EFOP 3.1.2. - A pedagógusok módszertani felkészítése
a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Konklúzió

- A tanulók iskolához való viszonyában a vizsgált tényezők közül leginkább a helyi tanulási környezet adottságai (pedagógusok és tantárgyak) és a kortárskapcsolatok a meghatározóak
- A tanulási környezet és osztályzatok összefüggései nyomán fontosnak tartjuk a pedagógiai értékeléssel kapcsolatos képzések szervezését gyakorló pedagógusok számára

elte | ppk

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Intézet**

Szabó Évának köszönjük az adatfeldolgozás során
nyújtott támogatását!

Köszönjük a figyelmet!